

TAMSIIOJE
TAMSIIOJE
TAMSIIOJE

RUTH
WARE
Alma littera

*Tamsioje, tamsioje girioje buvo tamsus, tamsus namas;
O tame tamsiame, tamsiame name buvo tamsus, tamsus kambarys;
O tame tamsiame, tamsiame kambaryje buvo tamsi, tamsi spinta;
O toje tamsioje, tamsioje spintoje buvo... griaučiai.*

LIAUDIES KŪRYBA

AŠ BĖGU.

Bėgu per mėnesienos apšviestą mišką, šakos dreskia drabužius, kojos kliūva už snieguotų krūmokšnių, dygliai braižo rankas, alsavimas plėšia gerklę. Skauda. Skauda visą kūną.

Bet aš nesustojau. Bėgu. Aš galiu.

Kai bėgu, galvoje visada dunksi mantra. Apie prarastą laiką, nusivylimus, nuo kurių sprunku asfaltuotu taku.

Tačiau šį kartą kala tik vienas žodis, tik viena mintis.

Džeimsas. Džeimsas. Džeimsas.

Privalau suspėti. Privalau pasiekti plentą, kol...

Ir štai jis – juoda asfalto gyvatė mėnesienoje. Girdžiu artėjančio automobilio burzgimą, baltos linijos švyti taip, kad net akys peršti, tamsūs medžių kamienai juodais dryžiais skrodžia šviesą.

Pavėlavau?

Vargais negalais įveikiu likusius trisdešimt metrų, užkliūvu už nukritusių rąstų, širdis it būgnas bumbsi krūtinėje.

Džeimsas.

Aš pavėlavau, automobilis per arti, nespėsiu jo sustabdyti. Šoku ant asfalto išskėtusi rankas.

– *Stok!*

1

Skauda. Man visur skauda. Šviesa akina, galva plyšta, šner-
vėse dvokia krauju, rankos lipnios nuo kraujo.

– Leonora? – pro skausmo rūką prasiskverbia balsas.

Bandau papurtyti galvą, lūpos nepraleidžia žodžių.

– Leonora, jūs saugi. Jūs ligoninėje. Mes vežame jus per-
šviesti. – Moters balsas aiškus ir garsus, jis skaudina. – Ar
reikia kam nors paskambinti?

Vėl pamėginu papurtyti galvą.

– Nejudėkite, – sako moteris. – Jūsų galva sužeista.

– Nora, – kuždu.

– Norite, kad vadintume jus Nora? Kas ta Nora?

– Aš... Mano vardas.

– Gerai, Nora. Atsipalaiduokite. Jums neskaudės.

Bet skauda. Viską skauda.

Kas atsitiko?

Ką aš padariau?

2

Tą rytą vos pabudusi prisiminiau, kad šiandien turiu bėgti parke ilgąjį maršrutą – beveik devynias mylias. Įsiskverbusi pro žaliuzes rudens saulė nuauksino patalą, oras kvėpėjo nakties lietumi, žemiau gatvėje augančio platanu lapų galiukai jau įgavo gelsvai rusvą atspalvį. Užsimerčiau ir pasiražiau, klausydama radiatorių aimanų, prislopinto eisimo triukšmo ir jausdama, kaip kiekvienas raumuo bunda artėjančiai dienai.

Mano rytai visada vienodi. Gal todėl, kad gyvenu viena ir galiu nusistatyti savo režimą – niekas netrukdo, buto bendranuomiai neišsiurbia paskutinio pieno lašo, ant kilimėlio nekosėja jokia plauku paspringusi katė. Žinau, kad pabudusi rasiu, ką vakare palikau spintelėje. Aš valdau viską.

O gal todėl, kad dirbu namuose. Nereikia sėdėti biure nuo devynių iki penkių, todėl visos dienos tampa beformės ir ima lietis. Penktą valandą po pietų atitoksti, kad vis dar vilki chalata, o vienintelis šiandien matytas žmogus buvo pienininkas. Būna dienų, kai negirdžiu jokio žmogaus balso, tik per radiją. Ir žinote ką? Man tai patinka. Gera būti rašytoja. Esi viena, tik su balsais galvoje, savo susikurtais

veikėjais. Tyloje jie tampa labai tikri. Tačiau toks gyvenimo būdas nėra labai sveikas, todėl svarbu laikytis režimo, įstatančio gyvenimą į rėmus, leidžiančio skirti darbo dienas nuo savaitgalių.

Mano diena prasideda šitaip.

Lygiai pusę septynių įsijungia šildymas, ir mane pažadina vandens šildytuvo riaumojimas. Pažvelgiu į telefoną, tikrindama, ar naktį neatėjo pasaulio pabaiga, guliu klausydama dejuojančio ir šnypščiančio radiatoriaus.

Septintą valandą įsijungiu radiją. Dabar jau nusistačiau laidą „Šiandien“ per ketvirtąją programą. Ištiesusi ranką įsijungiu kavos aparatą. Jau iš vakaro įpyliau vandens ir kavos, įdėjau popierinį filtrą. Mažas butas turi šiokių tokių privalumų. Vienas jų – net neišlipusi iš lovos pasiekiu ir šaldytuvą, ir kavos aparatą.

Kol išklausau svarbiausių žinių santrauką, kava būna paruošta. Tada išlendu iš po šiltos antklodės ir geriu kavą su šlakeliu pieno, valgau skrebutį, užteptą aviečių uogiene, be sviesto. Ne, nesilaikau dietos, tik šie du dalykai man nesiderina.

Mano vėlesni veiksmai priklauso nuo oro. Jei lyja ar nėra nuotaikos bėgioti, prašiuosi po dušu, tikrinu elektroninį paštą ir sėdu rašyti. Tačiau šiandien graži diena, maga išeiti į lauką ir bėgti, jausti šlapius lapus po sportbačiais ir veidą gairinantį vėją. Nusiprausiu pabėgiojusi.

Įsmukau į marškinėlius, užsitempiau tampres, kojinaites, įgrūdau kojas į sportbačius, paliktus prie durų, tada nušovė tris laiptų maršus atsidūriau gatvėje.

...

Grijžau sušilus, suprakaitavusi, iš nuovargio linkstančiomis kojomis, ilgai stovėjau po dušu, mąstydamą apie būsimus šios dienos darbus. Reikia apsipirkti internetu, nes beveik nebeturiu maisto, perskaityti knygos korektūrą – žadėjau redaktorei gražinti šią savaitę, o dar nė neatsiverčiau. Dar reikia peržiūrėti elektroninius laiškus, atėjusius mano svetainėje nurodytu adresu, kurio netikrinau jau visą šimtmetį, nes nuolat atidėliuju. Dauguma laiškų bus brukalas – kad ir kaip mėgini jo atsisakyti, vis tiek plaukia. Tačiau kartais būna ir naudingų – prašymai parašyti anotacijas ar peržvelgti signalinį knygos egzempliorių. O kartais... Kartais tai skaitytojų laišškai. Paprastai žmonės rašo girdami mano knyga, tačiau pasitaiko ir tokių, iš kurių sužinau, kokia aš siaubūnė. Net jeigu laišškai malonūs, jaučiuosi nesmagiai, kai žmonės komentuoja mano asmenines mintis, tarsi skaitytų mano dienoraštį. Nežinau, ar kada nors įprasiu prie šio jausmo, kad ir kaip ilgai rašysiu romanus. Gal todėl ir turiu prisiversti skaityti laiškus.

Apsirengusi įsijungiau nešiojamąjį kompiuterį, iš lėto peržiūrėjau laiškus ir ištryniau brukalą. Viagra. Pažadas „patenkinti mane kaip moterį“. Rusų lėlytės.

Ir staiga...

Kam: Melanei Cho; kate.derby.02@DPW.gsi.gov.uk;

T Deauxma; Kimayo, Liz; info@LNShaw.co.uk; Maria Tatibouet;

Iris P. Westaway; Kate Owens; smurphy@shoutlinemedia.com;

Nina de Souza; French, Chris.

Nuo: Florence Clay

Tema: KLERĖS MERGVAKARIS!!!

Klerės? Nepažįstu jokių Klerių, išskyrus...

Širdis ėmė daužytis. Bet juk negali būti ji. Nemačiau jos jau dešimt metų.

Gal minutę mano pirštas neryžtingai sukiojosi ties mygtuku „Ištrinti“. Tada spustelėjau ir atidariau žinutę.

LABAS VISIEMS!!!

Tiems, kurie manęs nepažįsta, aš esu Flo, geriausia Klerės draugė iš universiteto. Be to – būgno trenksmas – esu jos pirmoji pamergė. Todėl pagal garbingą tradiciją rengiu jos MERGVAKARĮ.

Viską aptariau su Klere ir, kaip jūs turbūt spėjate, ji nenori jokių guminių penių ar skraisčių iš rausvų plunksnų. Taigi mes rengsime subtilesnį vakarėlį – savaitgalį netoli nuo jos koledžo teritorijos Nortumberlande. Tačiau manau, kad jūsų laukia smagūs žaidimėliai ir kitos staigmenos.

Klerė pasirinko lapkričio 14–16 dienas. Žinau, kad tai LABAI GREIT, bet neturėjome kito pasirinkimo tarp darbų, Kalėdų ir panašiai. Prašau kuo skubiau pranešti, ar dalyvausite.

Su meile, vildamasi kuo greičiau pamatyti senus ir naujus draugus!!!

Flo xxx

Sėdėjau ir sutrikusi spoksojau į ekraną, kramtydama nagą ir mėgindama susivokti. Tada pažvelgiau į adresatų sąrašą. Jame atpažinau tik vieną vardą – Nina de Souza. Na, dabar viskas aišku. Tai Klerė Kavendiš. Daugiau niekas kitas negali būti. Ir aš žinau, ar bent jau manau prisimenanti, kad ji stojo į Daramo universitetą. O gal Niukaslo? Nuo ten netoli ir Nortumberlandas.

Bet kodėl? Kodėl Klerė Kavendiš kviečia mane į savo mergvakarį?

Gal tai klaida? Ar Flo pervertė Klerės adresų knygutę ir išsiuntė elektroninius laiškus visiems?

Bet tik dvylika žmonių... Vargu ar aš ten patekau per klaidą. Tiesa?

Sėdėjau spoksodama į ekraną, tarsi taškai būtų galėję pateikti atsakymus į klausimus, nesmagiai knibždančius galvoje.

Beveik gailėjausi, kodėl neištryniau laiško nesikaičiusi.

Staiga nebegalėjau ilgiau laukti. Atsistojau, nužingsniavau prie durų, tada grįžau prie rašomojo stalo ir įsispoksojau į ekraną.

Klerė Kavendiš. Kodėl ji kviečia mane? Kodėl dabar?

Turbūt negaliu paklausti Flo.

Yra tik vienas žmogus, kuris galėtų žinoti.

Atsisėdau. Ir greit, kol neapsigalvojau, parašiau laišką.

Kam: Nina de Souza.

Nuo: Nora Shaw.

Tema: Mergvakaris???

Brangioji N, tikiuosi, laikaisi gerai. Prisipažinsiu, kiek nustebau pamačiusi mudvi Klerės mergvakario svečių sąrašė. Ar tu važiuosi?

xx

Ir pradėjau laukti atsakymo.

Per kitas kelias dienas mėginau mesti tai iš galvos. Panirau į darbą, mėgindama pasislėpti tarp daugybės redaktorės užklausų. Tačiau Florensės laiškas vis kiūtojo pašamonėje tarsi opelė ant liežuvio galo ir dilgčiojo, kai mažiausiai to tikiesi, tarsi atplyšęs nagas, kurį nuolat užkabini. Laiškas pašto dėžutėje vis slinko žemyn, bet vis tiek jaučiau jį, o

vėliavėlė „neatsakyta“ priekaištingai mojo man, trikdydama mano įprastą dienotvarkę.

„Atsakyk“, mintyse maldavau Ninos bėgiodama parke, gamindamasi vakarienę ar spoksodama į tuščią erdvę. Ke-
tinu skambinti jai, bet nežinojau, kokio atsakymo noriu.

Ir tada, po kelių dienų, kai pusryčiaudama žiūrinėjau tviterį, telefone žybtelėjo ikona „Nauja žinutė“.

Nuo Ninos.

Gurkštelėjau kavos, giliai įkvėpiau ir spragtelėjau „Ati-
daryti“.

Nuo: Nina de Souza

Kam: Nora Shaw

Tema: Ats.: Mergvakaris???

Labas, bičiule. Seniai plepėjom. Ką tik gavau tavo laišką –
budėjau ligoninėje. Kristau! Visiškai netrokštu to vakarėlio.
Prieš kurį laiką gavau kvietimą į vestuves, bet tikėjaisi išvengti
mergvakario. Ar tu važiuosi? Sudarom sutartį? Aš važiuosiu, jei
tu važiuosi.

N x

Gerdama kavą vėpsojau į ekraną, pirštas sukiojosi ties
„atsakyti“, bet spustelėti nesiryžau. Vyliausi, kad Nina atsakys
bent į kelis pastarąsias dienas ramybės neduodančius klau-
simus. Kada tos vestuvės? Kodėl aš kviečiama į mergvakarį,
bet ne į vestuves? Už ko ji išteka?

Labas, ar žinai... Pradėjau ir ištryniau. Ne. Negaliu taip
tiesiai klausti. Kvaila prisipažinti, kad nė nenutuokiu, kas čia
darosi. Aš visad buvau per daug išdidi, kad prisipažinčiau
ko nors nežinanti. Nekenčiu nepatogių situacijų.

Mėginau nustumti klausimą į šalį, kol rengiausi ir prausiausi po dušu. Bet vėl atsidariusi kompiuterį radau dar du neperskaitytus laiškus. Vienas nuo Klerės draugės: ačiū už kvietimą, apgailestauju, negalėsiu dalyvauti dėl šeimos nario gimtadienio.

Kitas nuo Flo. Šį kartą ji pažymėjo: nurodyti, kad perskaityta.

Kam: info@LNShaw.co.uk

Nuo: Florence Clay

Tema: Ats.: KLERĖS MERGVAKARIS!!!

Brangioji Li,

Atleisk, kad neduodu ramybės, bet ar tu gavai mano praėjusį laišką? Žinau, kad judvi su Klere seniai nesimatėte, bet ji taip tikisi tavęs atvykstant! Ji dažnai kalba apie tave, ir aš žinau, kaip gailisi, kad judvi išsiskyrėte po mokyklos. Nežinau, kas atsitiko, bet ji tikrai nori, kad tu dalyvautum. Prašau, sutik. Tada savaitgalis bus tobulas.

Flo xxx

Turėjau jaustis pamaloninta – Klerė taip nori, kad aš dalyvaučiau, Flo visaip stengiasi mane įkalbėti. Bet nepasijutau. Staiga įsiutau, kad mane stumdo ir kišasi į privatumą, prašydami pranešti apie perskaitytą laišką.

Uždariusi laišką grįžau prie korektūros ir nustūmiau visas mintis apie mergvakarį. Flo žodžiai sklandė ore tarsi aidas ir vis trikdė mane. *Nežinau, kas atsitiko*. Lyg nuskriaustas vaikas. Ne, pamaniau suirzusi. Tu nežinai. Tai ir nesiknaisiok mano praeity.

Aš prisiekiau niekada negrįžti.

Nina – kitas dalykas. Ji gyvena Londone, todėl kartais susibėgame Haknyje. Ji buvo mano gyvenimo Londone dalis kaip dabar Ridinge.

Bet Klerė... Klerė priklauso praeičiai, ir noriu, kad ten pasiliktu.

Tačiau maža mano dalis, įkyri, sąžinę badanti dalelė, tam priešinosi.

Klerė buvo mano draugė. Ilgą laiką netgi geriausia draugė. Tačiau aš pabėgau neatsigręždama, netgi nepalikusi telefono numerio. Tai kokia gi aš draugė?

Susijaudinusi atsikėliau ir nesugalvodama geresnės veiklos užplikiau dar vieną puodelį kavos. Stovėjau prie aparato, kol tas šnypštė, burbuliavo, kramčiau nagą ir galvojau apie prabėgusius dešimt metų nuo paskutinio susitikimo su Klere. Kai aparatas išsijungė, išpyliau kavos, nusinešiau puodelį prie rašomojo stalo, bet, užuot pradėjusi dirbti, atsiverčiau „Google“ ir įvedžiau „Klerė Kavendiš feisbukas“.

Ten buvo daug Klerių Kavendiš, ir kol radau, kaip man atrodė, ieškomą, kava ataušo. Profilio nuotraukoje stovėjo porėlė karnavaliniais Daktaro Kas¹ kostiumais. Mergina buvo raudonų plaukų peruku, tad buvo sunku atpažinti, bet atmes-ta moters galva ir šypsena privertė mane įsižiūrėti atidžiau. Vyras vaizdavo Metą Smitą – išsitaršiusiais plaukais, raginiais akiniais ir peteliške po kaklu. Spragtelėjau, kad nuotrauka padidėtų, ir ilgai žiūrėjau į tuos žmones, stengdamasi įžvelgti Klerės bruožus, slepiamus ugniaspalvių plaukų. Kuo ilgiau žiūrėjau, tuo aiškiau darėsi, kad tai Klerė. O vyro nepažįstu. Tuo buvau tikra. Spragtelėjau „Apie“. Bendra draugė – Nina de Suza. Vadinas, čia tikrai Klerė. Antraštėje „Būklė“ nuro-dyta: „Draugauja su Viljamu Piligrimu.“ Ši pavardė privertė

1 „Daktaras Kas“ – britų mokslinės fantastikos serialas, pradėtas 1963 m.

susimąstyti. Ji atrodė kažin kaip neapčiuopiamai pažįstama. Ar jis iš mūsų mokyklos? Bet vienintelis mūsų laidos Viljamas – tai Vilas Mailzas. Piligrimas. Niekaip neprisiminiau, kad ką nors būtų šitaip vadinę. Spragtelėjau ant jo profilio, bet nuotraukoje buvo pusiau nugertas alaus butelis. Vėl grįžau į Klerės profilį ir žiūrėdama į jį mėginau nuspręsti, ką daryti. Galvoje aidėjo Flo laiškas. ***Ji taip tikisi, kad atvyksi! Ji dažnai kalba apie tave.***

Kažkas suspaudė širdį. Galbūt kaltė. Aš išvažiavau neatsigręždama atgal, įtūžusi užsidariau kiaute ir, ryžtingai palikusi praeitį, ilgą laiką rūpinausi tik kaip žengti vieną žingsnį po kito pirmyn.

Saugojasi, kad išlikčiau; galėjau tik tiek. Neleidau sau galvoti apie tai, kas liko už nugaros.

Bet dabar iš po ugninių plaukų peruko koketiškai žvelgė Klerės akys, ir man pasirodė, kad įžvelgiau jose maldavimą, o gal priekaištą.

Mane užplūdo prisiminimai. Pasirinkusi iš minios tave, Klerė priversdavo pasijusti, lyg būtum devintame danguje. Prisiminiau kimų, gurguliuojantį juoką, klasėje siuntinėjamus raštelius, kandų humorą. Prisiminiau, kaip būdama maždaug šešerių miegojau jos kambaryje ant grindų, pirmą kartą ne namuose, klausydamasi tylaus, murkiančio jos kvėpavimo. Susapnavusi košmarą apsišlapinau, ir Klerė apkabinusi guodė mane, davė savo meškutį, išėmė iš spintos švarią patalynę, sugrūdo šlapias paklodes į skalbinių pintinę.

Laiptų aikštelėje girdėjau tylų, mieguistą jos motinos balsą, klausiantį, kas atsitiko. Klerė žvaliai atsakė: „Mamyte, aš netyčia išverčiau pieną ir sušlapinau Li lovą.“

Akimirką pasijutau maža, išsigandusi mergytė prieš dvidešimt metų. Netgi pajutau troškų nuo mūsų naktinio

alsavimo Klerės kambario kvapą ir saldų vonios kristalų, sudėtų stiklainyje ant palangės, dvelksmą bei gairių švarios patalynės aromatą.

– Niekam nesakyk, – sukuždėjau, kai mes klojome naujas paklodes ir aš sugrūdau šlapias pižamos kelnytes į savo krepšį.

Klerė papurtė galvą.

– Žinoma, nesakysiu.

Ir tikrai nepasakė.

Vis dar sėdėjau prie kompiuterio; jis tyliai pyptelėjo, ir pasirodė naujas laiškas. Nina. *Tai koks planas? Flo neduoda ramybės. Sutinkam? N x*

Atsistojau ir nukėblinau prie durų, jausdama niežulį pirštuose dėl kvailystės, kurią ketinu iškrėsti. Tada grįžau atgal ir, kol nespėjau apsigalvoti, greit parašiau: *Gerai. Sutarta. xx.*

Nina atsakė po valandos. *Oho! Nesuprask klaidingai, bet prisipažįstu, kad tu mane nustebinai. Gerąja prasme. Taigi, sutarta. Ir ne negalvok nuvilti manęs. Atmink, aš gydytoja. Žinau bent tris būdus, kaip nužudyti tave nepaliekant pėdsakų. N x*

Aš giliai įkvėpiau, atsiverčiau pirmąjį Flo laišką ir ėmiau rašyti.

Brangioji Florense (Flo?),

norėčiau dalyvauti. Padėkok Klerei, kad prisiminė mane.

Nekantrauju susitikti su jumis visais Nortumberlande ir atkurti ryšį su Klere.

Su geriausiais linkėjimais Nora (bet Klerei aš Li).

P.S. Jei kas keistūsi, geriau naudok šį elektroninį pašta, nes kito netikrinu nuolat.

Paskui plūstelėjo elektroniniai laiškai – atsakymai visiems į prašymą pranešti apie dalyvavimą – „apgailėstauju, bet ne...“

Tą savaitgalį būsiu išvykusi... Labai gaila, bet turiu dirbti... Šeimos mišios... (Nina: Jei dar kas nors spustelės „Atsakyti visiems“, bus jo laidotuvis). Deja, nardysiu Kornvalyje (Nina: Nardys? Lapkričio mėnesį? Geresnio pasiteisinimo sugalvoti negalėjo? O jei būčiau žinojusi, kad kartelė tokia žema, būčiau pasakiusi, kad įstrigau Čilės kasyklose ar panašiai.)

Dar kelios nedalyvavimo priežastys – dėl darbo, ankstesnių susitarimų, bet tarp jų – keli teigiami atsakymai.

Pagaliau turime visą sąrašą: Klerė, Flo, Melanė, Tomas (Nina man parašė: ???), Nina ir aš.

Tik šeši žmonės. Nedaug tokiai populiariai asmenybei kaip Klerė. Bent jau kokia populiari ji buvo mokykloje. Bet ir laiko nedaug.

Ar aš pakviesta iš bėdos? Kad pakeisčiau nedalyvaujančius žmones? Bet ne, čia ne ta Klerė, bent jau ne ta, kurią kadaise pažinojau. Mano pažįstama Klerė būtų kvietusi *tik* tuos, kuriuos nori, ir paaiškinusi: vakarėlis toks išskirtinis, kad kviečiami vos keli žmonės.

Nuvijau prisiminimus šalin ir palindau po kasdienės veiklos antklode. Tačiau jie vis tiek sprūdo į paviršių bėgiojant, vidury nakties – kai mažiausiai jų laukiau. Kodėl, Klere? Kodėl dabar?